מיר פאהרען צום רבי'ן אויף שבועות

(וכרוכות)
פון יהושע אלטמאן.

דאס איינציגע פענסטער פונ'ם חסידים שטיבעל איז אפען געווען צו א זאמרינער הינטער נאס, וואו באזרוועסע קינדער האבען געשפיעלט אין יאנערלאך. און א גרופע פארגרינטע מיידלאך האבען אויף א שווענג זיך גע'סור'עט פארטרויערליך.

עס איז געווען נאך א שטיק צייט צו מנחה. די פיערעקיגע זון־פלעקען אויף דער פארגעלטער "שויתי" האבען צוגע־זאגט זיסע זומער־טעג און נאך זיסערע אויגנבליקן פון פליישקען זיך אונ'ם שטארט טייך און שפאצירען צווישען זאנען אין חסידישע שטעטעלעך.

דערווייל זענען נאך געשטאנען די ספירה טעג; די וואך פון יסוד; די שווער־סטע וואך פאר יונגע מענשען, ווייל כידוע איז די דאזיגע ספירה צום שווערסטען מתקן צו זיין. ווייל דאס איז די לעצ־טע מדרגה פאר מלכות, וואו דער יצר הרע איז זיך שטארק מתגבר; און אין די שלשת ימי הגבלה דארף מען ריין זיין פון אין חובת הלבבות.

— וואס ווייסט ער — האבען זיך צו־שמייבעלט אלע מיט פארגעניגען. איהר געדענקט ווי מיר האבען איהם פאר צוויי יאהר אריינגעפיצקעט.

דער בחור האט א לאך געטאן. פאר־וואס? פארוואס?

קיינער האט נישט געפונען פאס־גוויטיג צו ענטפערען.

— — — — — — — — — — — —

ארויסגעוויזען האט זיך, אז ר' יעקב האט די פערד נישט געגעבען און קיין משכנתא האט מען איהם אויך נישט גע־מאכט, ווייל ער האט ארויסגענומען צעהן קערבלאך און האט געזאגט: — נאט און־יינגט א פוהר.

— איך מען סיי ווי נישט אוועקפאה־רען פאר ערב יום טוב און אהן מיר וועל איך די פערד נישט שיקען. וועל איך שוין קומען מיט דער באן.

די יונגעלייט האבען געקוקט אויף איהם מיט רחמנות.

— א נסיעה צום רבין מיט דער באן אין גארנישט שבגארנישט — האט איהם איינגערוימט יוחנן.

— שייך גארנישט: א האלבער שכר ווערט אודאי נקפח!

— ער ווערט אלע מאל מעהר נגיד

— האט א זיפץ געטאן ר' יאסעלע, אן אלטער איד און א גרויסער אריימאן.

דעם יום כיפור קטן האבען מיר דא־מאלסט ניט געזאגט. יונגעלייט זענען גע־קומען מיט די פעקלאך אין שטיבעל אריין באלד נאכמיטאג, אנטלאפען פאר די ווייי־בער כמנוסת הרב.

איינע האט אפילו געוואגט זיך אריינ־צורייסען אין שטיבעל, פארשטעהט זיך, אז זי האט געציטערט ווי א בלאט און מיר וועלען דאך קיין פרוי קיין משכנתא נישט מאכען...

זי האט גע'טענה'ט, אז זי וויל נישט האבען קיין פארשטערטען יום טוב. יוחנן איז צוגעגאנגען צו איהר, געקוקט איהר גלייך אין פנים אריין — מסתמא געווען זיכער געווען יצר הרע און געזאגט: — אידענע, בחנם אייער שרייען, ער פאהרט צום רבין. דער יונגערמאן בעבאך איז געווען אין איין פייער. מיר האבען איהם שיעור אויס רחמנות געמאכט א משכנתא...

— מען דארף באשטעלען א פוהר נאך די היינטיגע וואך — האט פארגע־לייגט יוחנן. א יונגערמאן א ירא שמים.. עס וואלט גוט געווען צו זיין ביים רבי די שלשת ימי הגבלה... מען וואלט גע־דארפט ארויספאהרען די נאכט פון מוצאי־שבת.

— מען וואלט געדארפט באצייטענס א רעד טאן מיט ר' יעקב שלאסבערג; עס האט פארא־איאהרען געגעבען זיינע פערד.

— כ'האב מורא, אז ער וועט היינט זיינע פערד מעהר ניט שיקען; עס איז איהם פארא־איאהרען א פערד אויעקגעפאלען.

— וועט מען איהם מאכען א משכנתא, וועט ער בעסער ווערען.

— ר' יעקב'ן א משכנתא?! — האט זיך אריינגעמישט א זיבעצען־יעריגער בחור וואס האט ביז איצט מען געווען ווי להקעים איז די נאכט דוקא גע־ווען א קאלטע און אין איינפאהר־חויז, פון וואנען דער בעל־עגלה האט געזאלט ארויספאהרען, האט זיך געפיהלט פערד־זוראה אז מען האט ניט געטארט זאגען קיין אידיש ווארט...

און עטליכע סוחרימלאך האבען דארט געשפילט אין קארטען דוקא אין די בלוי־ווע קעפ. — נאר וואס ויצען זיי אין די בלויזע קעפ?

— און אסור חל על אסור.

— ס'איז דאך א אסור כולל.

דער בעל־עגלה האט אריינגענאסען פונ'ם פלעשעל א היבשע פארציע, און מיר האבען קוים דערלעבט ארויפצוקריי־כען אויפ'ן וואגען. עס איז געווארען ווארעמער. שמשון דער־ליץ האט זיך איצט אויך ניט געקענט איינהאלטען, און האט א געשריי געטאן: — מאכט זיך סימנים, איהר זאלט דערקענען אייערע פיס.

— אז דו וועסט ניט גובר זיין דעם יצר־הרע פון לצנות, וועסטו קיינמאל קיין לייט ניט זיין — האט ר' יאסעלע איהם אויסגע'מוסר'ט. עס וואלט זיך געווען אנ־געהויבען א חסידישער שמועס מכח לצנות, איינער פון יענע שמועסען, וואס זענען אויסגעמישט מיט דברי־תורה, גלייכווערטלאך, אגדות און רבי'שע מעשיות און פארענדיגען זיך מיט א ווארקער ניגון.

אבער דער שמועס האט זיך ניט גע־קלעפט.

דער בעל־עגלה האט געצויגען די קליי־מיט זיינע מעמדות. יעדע מינוט זיך אפ־געשטעלט, א קוק געטאן דא דעם פערד אונטער'ן עק, דא באטאפט דעם צווייטען פערד דעם כאמענט, דא געוואדט אויף א פעקעל וואס ער האט געהאט צו דער־ליידיגען.

געפאלגט האבען מיר איינענטליך צו דאזיגען מנחה אויפ'ן פעלד, אבער מיר האבען געמיזט אפראזיגען מנחה אין נאסט־חויז, ווייל דער בעל־עגלה האט זיך פארשפעטיגט.

— אבער די פעקלאך צירה לדרך, האט מען ערשט געזאלט עפענען נאך מעריב.

קוק כל סוף האבען מיר דערלעבט, די געפלאך האבען זיך א רוק געטאן אונ־טער אונז, פויערישע כאטעס און כלבים האבען אונז א ווייל באגלייט אין דער־נאך — א ריח פון בעז, שטילע געזאנ־גען פון שיקסעס, בערגלאך, גריבלאך, וועלדלאך, ביימעלאך סודות'דיגע. די קעלט איז פארשוואונדען, די נאכט איז געווארען געדיכטער, א ים פון שטערען, איינס טוט א לויף, דאס אנדערע ציטערט, דער הימעל ווערט פלוצלונג גאר נאהענט — כאטש נעהמ און קלייב דיר אן א פולע קעשענע מיט שטערען. פון די פערד זעהט מען קוים די רוקענס. דער עולם שווייגט און קוקט אין הימעל אריין און זיפצט. מען הערט בלויז דאס טשמאטשקען פון בעל־עגלה און דעם טיק־טאק פון די פערד.

איינער הויבט אן ערגעץ ציהען א ניגונדעל, אן אנדערער העלפט אונטער. עס ווערט פלוצלונג א כאר, א געצויגע־נער, א מעלאנכאלישער. די נאכט האט זיך פלוצלונג אויסגעשפרייט, ברייטער גע־וואר־ען, שטילינקע ניגונים נעהמען זיך ציהען פון ערד און הימעל און פונ'ם וועל־דעל ביי אונזער רעכטער זייט; קורצע ביימעלאך פולע מיט סודות.

אן איבערגעשראקענע סאווע האט אונז דערמאנט אין מעריב.

— מיר דאוונען מעריב — האט מען פון ערגעץ געגעבען צואויסען דעם בעל־עגלה.

— פר־ר־ר — האט דער בעל־עגלה א הוסט געטאן און אפגעשטעלט די פערד, און דער עולם האט אנגעהויבען קריכען פון וואגען.

דער עולם איז געלאפען קטנים צוויי־שען די יונגע ביימעלאך און נענומען ווע־קען די ערשט אויפגייהענדע פעלדער מיט "יהוא רחמים יכפר עון".

דער עולם האט זיך נישט געדבקהט. עס איז קאלט געווען און הונגעריג איז מען געשטאנען שמינה עשרה און בשום אופן נישט געקענט ציהאלטען די אויגען. נעה האלט צו די אויגען אין אן אומבא־קאנטער וועלט. דאס האט נאר ר' נחמן בראצלאווער געקענט באווייזען...

אויפ'ן וואגען האט א פלעשעל בראנ־פען אנגעהויבען נעהן פון האנט צו האנט. אין גאנצען האבען מיר געהאט צוויי גלע־זעלאך, האט די פוהר נישט געקענט ריה־רען זיך ביז מיר האבען אלע געטרונקען לחיים: ארום צוואנציג מענשען, און דער־נאך האט זיך דער עולם נענומען צום אי־בערבייסען.

דאס קלאפען פון פערד האט זיך פארמישט מיט'ן טרישטשען פון דארע מיכלאך און דער ריח פון הערינג מיט די זאט מאכענדע פעלד ריחות.

עס האט זיך נענומען ציהען א שמועס וועלכען מען וואלט טאקע קיינמאל נישט אויפגעהערט.

דער ערשטער איז אברהם דוד אנט־שלאפען געווארען — א מנושמ'דיגער נפש, וואס האט פארנומען פלאץ פאר צווייען. דער עולם האט איהם געשנעלט אין דער נאז, אבער זיי זענען אייגציגווייז אויך געפאלען ביי אונזער זייט — א גערויש זונגען, געכאפט א ריקודל פאר אן א פון וואסער און מיל־רעדער.

מיר זענען שוין ביי ר' נחומ'ען. א ווייס זיל־בערנער איד, איינגעטונ־קען אין נאנצען אין מעהל. האט אונז מיט אויף די הענט אראפגענומען פונ'ם וואגען. מיר האבען דארט גערארעוועט. ער האט אונז געגעבען צו טרינקען און צו עסען, וויפיעל עס האט זיך נאר געוואלט. דערוויף־אויפ'ן יום־טוב־עד האט אונז גע־וואנט ווי ווייט מיר האבען נאך צום רבינ'ס שטאדט, און אונז געמאכט בא־קוועמער אויפ'ן וואגען ווי א טאטע.

דערנאך האט מען געשמועסט: — טאקע אז עס־הארץ, אבער א וואוילער איד.

און מיר האבען נעריהרט.

(פארזעצונג אויף פיידזש 7)

פאר

עקאָנאָמישקייט קען זיך קיין זאך ניט פארגלייכען צו אמת'ע קעללאגג'ס קארן פלייקס. מען קען סער־ווירען פיעל מאל פון איין פעקעדזש. אויסערגע־וועהנליך פאר יעדען מאהלצייט. קיינע שווערינ־קייטען. געזונט. מחיה'דיג. אן אמת'ע הילף פאר פראקטישער

שפאָרזאַמקייט

קעללאגג'ס פארן פלייקס זיינען אב־סאלוט כשר אונטער דער השגחה פון חזרות הרבנים פון מאראנטא.

Kellogg's
CORN
FLAKES

★ פרעגט פאר דעם רויטען־און־גרינעם פעקעדזש.
געמאכט פון קעללאגג אין לאנדאן, אנט

גרויסע טייער וועליוס

פאר קליינע קארס

טייערס פון יעדען פרייז איז אונזער פאליסי. און טייערס פון יעדען פרייז געמאכט מיט סאפערטוויסט קארד איז אייער גוטער מזל. איב איהר קלייבט זיי אויס דא.

שטעלט אויך אפ און לאמיר זיך דורכרעדען. טייער פרייזען זענען קיינמאל נישט געווען נידעריגע ווי היי־יאהר. און צי איהר וועט אויסקלייבען גודיער פעטפיינדערס. גודיער אלוועטערס. אדער גודיער העווי דיוטי טייערס. מיר האבען אייער סייז גלייך אויפ'ן שטעל אין סטאק. יעדער טייער גאראנטירט. קיין עקסטרא קאסט פאר אנטאן זיי אויף אייערע רעדער.

מיר שטעלען צופרידען אלעמען	אונזערע פרייזען זענען די בילינסטע קומט אריין און איבערצייגט איך.	אונזער סטאר איז ראיעל און זיבער

עקספערט טייער ריפעיר. וואלקאניזינג. און בעטערי סערוויס. געזאלין סערוויס סטיישאן.

דזשענעראל עלעקטריק ראדיא און סערוויס

פארשיעדענע נייע אין געניצטע בייסיקלס און קינדערישע דזשאיסיקלס אויף לייכטע וועכענטליכע איינצאהלונגען.

TORONTO TIRE SALES Co

PEERLESS BICYCLE WORKS

געגרינדעט 1903 ס. הימעל, איינענטימער.

191-93-95 DUNDAS ST. WEST ADELAIDE 3582

דאס בילד ציינט א טעגליכען סופליי פון אייער

12,500,000
אייער ווערען פארנוצט יערליך

פארוואס „אוועלטיין" איז דער פארשטענדיגער און פערפעקטער טאניק שפייז טרונק

דיינע פרישע מילך, חיימישע גערשטען און פרישע אייער ווערען באנוצט אין "אוועלטיין". אייער. כאטש זיי קאסטען פיל מעהר זענען נויטיג כדי "אוועלטיין" זאל באזיצען די איינגנארטיגע נערונג און קרעפט־ביי־זיין די גרעסטע און בעסט־אויסגעשאטעטע פארם אין דער וועלט. דערווייל ווערען די אייער צוגעשטעלט פון ספעציעלע קוועלען און זיי זענען גאראנטירט צו זיין די בעסטע.

באטש "אוועלטיין" איז דאס בעסטע שפייז געטראנק וואס אין אמריקאנסטען און נאהונג, איז עס באשיידען געפרייזט און זעהר עקא־נאמיש צו נוצען. עס אנטהאלט אין א מאנ־צענטרירטער פארם יעדען שפייז עלעמענט, וואס איז נויטיג פאר'ן געזונט. אין יעדעס הייז דארף דער געשמאקער "אוועלטיין" זיין דער טעגליכער טרונק.

"אוועלטיין" ווערט יעצט געמאכט אין מאנאדע אין עלמוואוד פארק, פיטערבארא, אונטער די יעלבע אידעאלע באדינגונגען און דורכ'ן יעלבען וויסענשאפטליכען פראָ־צעס, ווי אין דער־באדימטער פעקטאָרי אין קינגס לענגלי, הערטפארדשייר, ענגלאנד.

"אוועלטיין" קען נישט דערפאלגרייך נאכגעמאכט ווערען.

'OVALTINE'

דער טאניק שפייז געטראנק

בויט דעם מארך, גערוועזען און קערפער

"אוועלטיין" ווערט פארקויפט אין טינס צו 50ס. 75ס. $1.25 און אין פאמיליען סייז טינס צו $4.50. אויך סערווירט אין פארא פאונטיינס.

A. Wander Limited, London, England, and Peterborough, Canada

322

ציון רעדנער וואס וועלען אויפטרעטען אין די שוהלען ביידע טעג שבועות

ערשטער טאג שבועות:

אנשי ענגלאנד שוהל, ספעריינע עוועניו
רעדנער — יצחק כרמל.
יוניווערסיטי עוועניו שוהל,
רעדנער — רבי סעמיועל סאקס.
באנד סטריט שוהל,
רעדנער — רבי מ. איזענדראט.
מיקאל סטריט שוהל,
רעדנער — אלעקס שאטין.
הענרי סטריט שוהל,
רעדנער — ה. לאזארעסקא.
פאלמערסטאן עוועניו שוהל,
רעדנער — ל. ברזל.
מאריא סטריט שוהל, דושאנקשאן,
רעדנער — א. ריינווין.
רוסישע שוהל, סענטער עוועניו.
רעדנער — הרב זימערמאן.
בעי סטריט שוהל,
רעדנער — רעוו. וו. גרינגארטען.
שאו סטריט שוהל,
רעדנער — הרב הורוויץ.
בערקלי סטריט שוהל,
רעדנער — מ. קרעמער.

צווייטער טאג שבועות:

תלמוד תורה עץ חיים, דיארסי סטריט,
רעדנער — יצחק כרמל.
ליבאוויטשער שוהל,
רעדנער — רעוו. וו. גרינגארטען.
רומענישע שוהל,
רעדנער — הרב בערגער.
אסטראווצער שוהל, סיסעל סטריט,
רעדנער — ל. ברזל.

מיר בעטען אלע פרעזידענטען פון די אויסגע־רעכענטע שוהלען, אז זיי זאלען אויפנעהמען די רעדנער, און זאלען זיך באטייליגען אין דער ארבייט פון בנין הארץ. נקום ונכנה!

מיט ציון'ס גרוס,
ובברכת הוג,

די קאמיטע פון פאראייניגטען ארץ ישראל אפיעל.